Brussel, 15 april 2026

Gemeente Zwolle
T.a.v.: Gemeenteraad Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Betreft: **Opvolging gesprek vanwege afbraak publiek onderwijsstelsel volwasseneneducatie**

Geachte gemeenteraadsleden van de Zwolse raadsfracties,

Op maandagavond 9 maart heb ik namens de UNESCO Leerstoel Volwasseneneducatie van de Vrije Universiteit Brussel gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken tijdens uw gemeenteraadsvergadering over de afbraak van uw publiek onderwijsstelsel volwasseneneducatie.

Drie weken na de gemeenteraadsvergadering heb ik op 30 maart jongstleden een overleg gehad met beide wethouders, ambtenaren en een betrokken jurist over de aanbesteding betreffende de Onderwijsroute om te reflecteren op elkaars standpunten.

In beginsel had men het vermoeden dat ik gelieerd was aan het publieke onderwijs en de desbetreffende onderwijspartner in uw regio. Dat heb ik tijdens het gesprek weerlegd en dat is ook niet het geval. Ik wil nogmaals onderstrepen dat we vanuit de UNESCO Parijs de opdracht hebben verkregen om de huidige infrastructuur van volwasseneneducatie in het Nederlandstalig gebied te versterken. Wij zijn hierin een onafhankelijke en neutrale partij die sec kijkt naar de infrastructuur en de impact daarvan. Wij doen dit vanuit de UNESCO, omdat de UNESCO voor gelijke onderwijskansen staat die op sommige plaatsen in het geding komen. Hierbij doen we vergelijkend onderzoek naar het stelsel in andere landen met onder andere het stelsel van Nederland.

We kijken hierbij ook naar het belang van de private partners. Na het gesprek met de betrokken bestuurders en ambtenaren heb ik op het verzoek van de NRTO (Nederlandse Raad voor Training en Opleiding) een overleg gehad om aan te geven wat mijn standpunten waren betreffende de situatie in Zwolle. Zij zijn de brancheorganisatie voor private onderwijsinstellingen, opleidings- en trainingsbureaus. Daarbij heb ik aangegeven dat ik met name vanuit het oogpunt van kwaliteit en een goed salaris voor docenten naar situaties kijk, zoals die zich in Zwolle voordoet. Daar konden we ons beiden in vinden.

Het gesprek met uw betrokken bestuurders en ambtenaren heeft inzichten opgeleverd die constructief zijn. Er zijn een aantal punten waar we inhoudelijk over verschillen, maar die mogen er zijn.

Er zijn echter twee zaken die naar mijn mening niet passend zijn in de gekozen route voor de aanbesteding. Men gaf tijdens het gesprek aan dat aanbesteding noodzakelijk was en de realisatie van een Publiek-Publieke Samenwerking geen optie was, vanwege

het ontbreken van de taken van de gemeente. We hebben nog eens grondig in onze stukken en de wettekst van de Inburgeringswet gekeken en komen daar echter tot een andere conclusie. De gemeente heeft wel degelijk taken in de realisatie van de Onderwijsroute, te weten: regievoering op brede intake en leerbaarheidstoets, vaststellen en beheren van PIP (Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie), inkoop en toewijzing van traject, algehele regie op de Onderwijsroute en afstemming met onderwijsinstellingen en DUO, voeren van voortgangsgesprekken en monitoren van resultaten, naast een financiële verantwoordelijkheid en eventuele brede ondersteuning buiten het onderwijs. Een mooi voorbeeld is de inmiddels gesloten Publiek-Publieke Samenwerking van de inburgering in Zuid-Limburg. Dat is reeds gepubliceerd. Ze hebben een andere keuze gemaakt en wel de kans geboden via Tenderned om andere partijen daarop te laten reageren. Maar door de kwaliteit van hun huidige partij hebben ze in ieder geval dus voor een andere route gekozen. Wij zijn van mening dat dat een mooie aanpak is om in ieder geval de mogelijkheid te bieden aan de eigen lokale / regionale partner en op die manier een blijk van waardering te geven voor een jarenlange tomeloze inzet. In deze regio hebben ze dus voor een andere vorm gekozen. Dit ondersteunt het feit dat er wellicht anders tegen de materie wordt aangekeken vanuit diverse juristen.

Een tweede punt waar we het niet over eens zijn geworden, is het feit dat de huidige onderwijsaanbieder de docent een lager salaris biedt dan het programma van Eisen van de gemeente Zwolle hanteert in haar Programma van Eisen.

De gemeente Zwolle heeft het volgende in haar Programma Van Eisen staan: *'De salariëring van de taaldocent moet marktconform zijn, vergelijkbaar met salariëring in het CAO MBO onderwijs. Het is aan de Opdrachtnemer dit op verzoek van Opdrachtgever aan te tonen.'*

Tijdens het gesprek met de betrokken bestuurders en ambtenaren gaf men aan dat men marktconform naar salarisindicaties had gekeken. Echter is dat enkel nagevraagd bij private aanbieders, terwijl juist voornamelijk publieke aanbieders actief zijn op dit terrein van de Onderwijsroute. Daarnaast heeft men aangegeven dat het conform de CAO MBO Onderwijs moet zijn. De gekozen aanbieder heeft ten tijde van het opstellen van dit schrijven vacatures voor uw regio uitstaan waarvan men gemiddeld een veel lager salaris biedt dan de CAO MBO Onderwijs voorschrijft. Zij gaan voorbij aan de landelijke standaard en de eisen die de gemeente zelf heeft gesteld. Tijdens het gesprek gaf men aan dat men wellicht de salarisstroken kon opvragen. Echter zijn wij van mening dat de aanbieder gewoon de gehanteerde CAO MBO Onderwijs moet hanteren, zodat zij evenals de gedwongen situatie van de publieke onderwijsaanbieder die dat moet doen, gelijke kansen biedt aan personeel en dus ook op het verkrijgen van de gunning. Anders leidt dit naar ons inziens tot valse concurrentie en onderbetaling van docenten.

Daarnaast wil ik graag persoonlijk nog iets toevoegen aan deze discussie. Ik heb altijd geloofd in kwaliteit en dat biedt uw publieke onderwijsaanbieder. Men gaf in het gesprek van 30 maart aan dat ik voor 'onrust' heb gezorgd, wat ik in beginsel begrijp. Echter heeft men zelf voor deze aanbestedingsroute gekozen en het belang van de lokale en regionale partners niet voorop gesteld en niet gekeken naar eventuele mogelijkheden om die kwaliteit te waarderen, waardoor een aantal mensen in Zwolle noodgedwongen een andere functie krijgen of ontslagen worden.

Ik betreur die situatie ten zeerste. Volgens mij moeten we kwaliteit vanuit de regio juist waarderen en samen kijken hoe we met de regionale partners het beste doen voor de inwoners, ook in de regio Zwolle.

Wij blijven graag in gesprek om samen te kijken hoe we kunnen voorkomen dat er in zeer afzienbare tijd geen publiek stelsel voor volwasseneneducatie in de gemeente Zwolle meer zal zijn, wat ten koste gaat van kwalitatieve leertrajecten voor uw volwassen inwoners die dat zo nodig hebben.

Bij voorbaat dank voor uw tijd en reactie op ons verzoek.

Hoogachtend,

Prof. Dr. Maurice de Greef
UNESCO Leerstoel Volwasseneneducatie
Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen
Vakgroep Educatiewetenschappen
Vrije Universiteit Brussel